

Верски вођа муслимана у БиХ Мустафа еф. Церић поново се дао у међународну политику, но овога пута је решио, изгледа, да најпре учврсти положај неформалног вође свих балканских муслимана, па да тек са овом «титулом» крене у освајање континенталног «трона», не би ли напokon постао и први европски муфтија. На том трновитом путу, реис Церић се не обазире превише на своје хришћанске комшије, јер ни они, како сам верује, нису обзирни према њему: не виде позицију локалних муслимана на исти начин као реис Церић и неће да прихвате његов став да су били што директни, што индиректни «агресори» на БиХ.

Позив на (не)одговорност

Штавише, изгледа да реис Церић зна и нешто што други не знају. «Бошњаци с искуством геноцида, попут Јевреја с искуством холокауста, морају се сами бринути о својој судбини, а не да се препуштају неком другом на милост и немилост, људима који су спремни поново починити геноцид или им наносити неправду» - тако гласи једна од «основних порука» које реис Церић у последње време воли да истакне. На страну што је реис готово опседнут поређењем страдања Бошњака са холокаустом; нова је «порука» да је, је ли, открио будућу геноцидну намеру, али нам не открива ко је све у том «злочиначком удружењу», ако већ не мисли, рецимо, онако ђутуре на све Србе и Хрвате. То би, може бити, сазнали кад би реис Церић могао сам да суди, јер би проницљиви реис брзо донео и пресуду, дакако по правилима своје самосхваћене вере. Другачије, пред било којим секуларним судом на свету то не би било никако могуће, али реис већ одавно не признаје те «неверничке» судове.

Но, да не буде забуне са реисом Церићем, исламска заједница у БиХ се труди да подсети да је «званично у више наврата наглашавала своју доследну опредељеност мултиетничкој структури БиХ, као државе равноправних грађана и народа на сваком њеном делу». Међутим, није реис увек тако «званично доследан». Напротив, он зна да буде још «доследнији» него што га представљају. «Народ који је имао искуство геноцида нема право своју судбину и своју сигурност поверавати било коме на земаљској кугли: ни Американцима, ни Енглезима, ни Британцима, ни Србима, ни Хрватима! Никома! Само мора бити одговоран самом себи!» - био је изричито «доследан» реис Церић пред својим сународницима на отварању џамије у Фазлагиха кули у источној Херцеговини [\[1\]](#).

Бити одговоран «само самом себи», искључиво својим сународницима, нешто је сасвим другачије од «званичне доследне опредељености мултиетничкој структури БиХ»: позив на одговорност искључиво према самом себи није ништа друго до давање прећутне сагласности на толерисање неодговорности према свима другима осим према самом себи. Већ је и таква порука опасна, а ако је «доследни» тумачи буду још «доследније» читали, можда би то могли схватити и као својеврсно Церићево упутство својим сународницима да се и не морају баш увек осећати и понашати одговорно према другима - као према самима себи - јер су Бошњаци, ипак, «равноправнији» и као грађани и као народ од Срба и Хрвата у «мултиетничкој БиХ». Или је то, можда, само једна згодна замка за противнике, с поруком да и они «увиде» да треба да буду одговорни искључиво самима себи, па да се онда види ко је јачи у тој «спортској» дисциплини?!

Церићева «косовска паралела»

Ако се, пак, поменуто Церићева порука некоме не чини превише опасном, ни и у контексту у којем је изречена, ситуација ће можда бити јаснија када се послуша Церићеве кључне поруке изречене током посете «независном Косову» почетком августа. Да одушевљење оним што је видео и чуо у три дана боравка у Приштини, Призрену и на још неколико места није нимало крио ни по повратку у БиХ, сам Церић је посведочио опет у Фазлагиха кули. Описујући како се «на Косову граде путеви и небодери», реис Церић је поверио својим сународницима «да је на Косову схватио шта значи једна година живота у слободи», мислећи на годину дана од једностраног проглашења тзв. Републике Косово. «Нама у БиХ треба слобода и треба да зауставе да нас оспоравају да радимо, да можемо ићи напред, јер овде имамо оне који нас коче на све стране», подвикнуо је Церић [2]. Реисова «паралела» са «независним Косовом» не изгледа превише компликована за тумачење: Бошњаци још немају такву слободу попут Албанаца на «слободном Косову», већ Бошњаке «коче» у БиХ - ко други него Срби и Хрвати плус »домаћи издајници» и још неки странци?! Просто, нема других у БиХ који о слободи певају мало или сасвим другачије од реиса Церића и који својим певањем, је ли, намерно спречавају Церића и његове следбенике да остваре такав историјски напредак у БиХ какав, ето, бележе вође Албанаца на Косову и Метохији након што су се и физички «ослободили» Срба и осталих неалбанаца који нису доживели/разумели благодети те «слободе».

Упркос томе, од реиса Церића није се могла чути готово ни реч о тим другим народима, које је помињао тек успут, након што би најпре говорио о успостављању што чвршћег «савеза Албанаца и Бошњака». „Наш и ваш народ су ратовали да би слободно живели и захваљујући Богу то је данас реалност”, поручивао је Церић, говорећи о поштовању људских права једино у контексту јачања веза Бошњака и Албанаца [3]. «Дошао сам како бих помогао слободи кретања, што је основно људско право. Желим да ставим до

знања свима да се од Сарајева слободно може кретати по Балкану и да слободно посећујемо нашу браћу и са њима разговарамо о бољој будућности», истакао је Церић [\[4\]](#)

.

У међувремену, док и Бошњаци у БиХ не стекну такву «слободу» као косовски Албанци, реису Церићу није преостало ништа друго него да почне у БиХ да примењује драгоцену знање стечено на Космету. Заузврат, реис се заветовао на наставак дипломатске помоћи вођама косовских Албанаца. Тако је, приликом сусрета са председником Косова Фатмиром Сејдиуом, најавио да ће «Косово и БиХ градити природне односе као две земље са муслиманском већином» [\[5\]](#). А Сејдиу је од Церића затражио да «настави радити на признавању Косова у земљама исламског света код којих исламска заједница БиХ може директно утицати» [\[6\]](#). Заједно ће, тврди Церић, као «два аутетична муслиманска народа на Балкану и Европи преузети право и обавезу представљања ислама у Европи», где их има, како је сабрао Церић, укупно двадесетак милиона

[\[7\]](#)

. Од Европе, пак, реис Церић очекује да престане да «дискриминише» Албанце и Бошњаке, мислећи на то што ЕУ још није донела одлуку о укидању визног режима са БиХ и Албанијом, односно на чињеницу да се безвизни режим са Србијом не односи на Космет. »Београд је испунио још мање услова него ми, али је то била политичка одлука да им укину визе. То је још једна казна жртавама и награда џелатима» - дословце је устврдио Церић

[\[8\]](#)

.

Тако се верски вођа босанскохерцеговачких муслимана начисто определио да у БиХ прави неко своје «независно Косово», а само је питање докле ће се све оно протезати: док сви «џелати» не буду покорени огњем и мачем или, пак, коначним одустајањем од садомазохистичког убеђивања у «мултиетничку структуру БиХ». Како је оно прво још далеко, а ово друго није тако близу, пут до утехе би се могао тражити у згодној досетки једног сарајевског новинара: «Волим своју земљу Босну. Она ми је као мајка. Родим се кад изађем из ње». Посебно се сви препороде кад реис Церић изађе, јер он, изгледа, онда слободније говори и о ономе о чему размиља, а не може баш увек тако јасно да каже. А онда је и свима другима пуно јасније о чему мисли реис.

[\[1\]](#) «Нови репортер», Бањалука, 26.8.2009.

[2] Исто.

[3] [http://www.dnevniavaz.ba/dogadjaji/mozaik/ceric-privilegovan-sam-sto-sam-
;dosao-na-slobodno-kosovo](http://www.dnevniavaz.ba/dogadjaji/mozaik/ceric-privilegovan-sam-sto-sam-
;dosao-na-slobodno-kosovo)

[4] Исто.

[5] <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,4549747,00.html>

[6] Исто.

[7] [http://www.dnevniavaz.ba/dogadjaji/mozaik/ceric-nas-bosnjaka-i-albanaca-ima-20ak-milion
a](http://www.dnevniavaz.ba/dogadjaji/mozaik/ceric-nas-bosnjaka-i-albanaca-ima-20ak-milion
a)

[8] <http://www.balkaniyum.tv/bih/vijesti/29704.shtml>